

RAČUNSKO SODIŠČE

Evropsko računsko sodišče je odgovorno za izvajanje revizij financ EU. Kot zunanji revizor EU prispeva k izboljševanju finančnega poslovanja EU in deluje kot neodvisni varuh finančnih interesov državljanov Unije.

PРАВNA PODLAGA

Členi od 285 do 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

SESTAVA

A. Člani

1. Število

Vsako državo članico na Računskem sodišču zastopa en član (v skladu s Pogodbo iz Nice, ki je uradno potrdila že prej priznani postopek). Danes ima sodišče 27 članov.

2. Kvalifikacije

Člani morajo:

- pripadati zunanjim revizijskim organom v svoji državi oziroma biti njihovi nekdanji člani ali pa biti posebej usposobljeni za to delovno mesto;
- pokazati, da je njihova neodvisnost nedvomna.

3. Postopek imenovanja

Člane imenuje:

- Svet s kvalificirano večino,
- na priporočilo vsake od držav članic glede člana, ki jo zastopa,
- po posvetovanju z Evropskim parlamentom.

B. Mandat

1. Trajanje

Mandat traja šest let z možnostjo podaljšanja.

2. Status

Člani imajo enake privilegije in imuniteto kot sodniki Sodišča.

3. Dolžnosti

Člani morajo biti pri opravljanju svojih nalog popolnoma neodvisni. To pomeni, da:

- ne smejo zahtevati ali sprejemati nikakršnih navodil od zunanjih virov,
- ne smejo opravljati dejanj, ki niso združljiva z njihovimi nalogami,
- ne smejo opravljati nobene druge poklicne plačane ali neplačane dejavnosti,
- jih lahko Sodišče razreši, če prekršijo te zahteve.

C. Organiziranost

Kolegij sodišča izmed svojih članov izvoli predsednika za obdobje treh let z možnostjo podaljšanja mandata.

Računsko sodišče je organizirano v petih senatih, ki so pristojni za posamezna področja odhodkov in prihodkov.

- Senat I: Trajnostna raba naravnih virov
- Senat II: Naložbe v kohezijo, rast in vključevanje
- Senat III: Zunanji ukrepi, varnost in pravica
- Senat IV: Regulacija trgov in konkurenčno gospodarstvo
- Senat V: Financiranje in upravljanje Unije

Vsak senat je odgovoren za dve področji: prvo je sprejemanje posebnih poročil, posebnih letnih poročil in mnenj, drugo pa priprava osnutkov ugotovitev za letna poročila o splošnem proračunu EU in Evropskem razvojnem skladu ter priprava osnutkov mnenj, ki jih sprejme kolegij Računskega sodišča.

Računsko sodišče ima okoli 900 zaposlenih in sedež v Luxembourgju.

PRISTOJNOSTI

A. Revizije Računskega sodišča

1. Področje pristojnosti

Med pristojnosti Računskega sodišča spada revizija računovodskih izkazov vseh prihodkov in odhodkov Evropske unije ter njenih organov. Revizije opravlja, da preveri:

- zanesljivost letnih računovodskih izkazov Evropske unije (finančna revizija),
- zakonitost in pravilnost z njimi povezanih transakcij (revizija skladnosti) ter
- pravilnost finančnega poslovanja (revizija smotrnosti).

2. Revizijske metode

Nadzor Računskega sodišča je stalen, revizije pa se lahko opravijo pred zaključkom poslovnih knjig za posamezno proračunsko leto. Revizije temeljijo na dokumentaciji in se lahko opravijo v prostorih:

- institucij in agencij EU,
- vsakega organa, ki upravlja prihodke in odhodke v imenu EU,
- vsake fizične ali pravne osebe, ki prejema sredstva iz proračuna EU.

V državah članicah se revizija opravi v sodelovanju z nacionalnimi vrhovnimi revizijskimi institucijami. Revidirani morajo Računskemu sodišču posredovati vso dokumentacijo in vse informacije, ki jih to šteje kot potrebne za izvršitev svoje naloge. Računsko sodišče nima preiskovalnih pooblastil. Zato o primerih goljufije in korupcije poroča Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), ki nato te primere razišče.

3. Revizijska poročila

Računsko sodišče po svojih revizijah objavi:

- letna poročila o izvrševanju proračuna EU in Evropskega razvojnega sklada, vključno z izjavo o zanesljivosti,
- posebna letna poročila o agencijah EU, decentraliziranih organih in skupnih podjetjih,
- posebna poročila o zanimivih temah, zlasti o vprašanih dobrega finančnega poslovanja in specifične porabe ali področij politike,
- preglede, ki zajemajo politike in upravne teme s širše perspektive, predstavljajo analizo področij ali vprašanja, ki še niso bila revidirana, ali pomenijo dejansko podlago za nekatere teme (do septembra 2019 so bili pregledi razvrščeni v več podkategorij: panoramski pregledi, informativni dokumenti in hitri pregledi primera).

B. Svetovalne pristojnosti

V skladu s členom 287(4) PDEU lahko druge institucije kadar koli zaprosijo Računsko sodišče za mnenje. Njegovo mnenje je obvezno, kadar Svet:

- sprejema finančne uredbe, v katerih se določi postopek za pripravo in izvrševanje proračuna ter za predložitev in revizijo računovodskih izkazov;
- določa načine in postopke, s katerimi se lastna sredstva Unije dajo na razpolago Komisiji;
- določa pravila glede pristojnosti finančnih nadzornikov, odredbodajalcev in računovodij; oziroma
- sprejema ukrepe za preprečevanje goljufij.

IZJAVA O ZANESLJIVOSTI IN STOPNJA NAPAKE

Revizorji so podali pozitivno mnenje o zanesljivosti računovodskih izkazov EU za leto 2018 oziroma so jih potrdili, kar se dogaja vsako leto od leta 2007 dalje. V prihodkih za leto 2018 (kot že za leto 2017) ni bilo materialnih napak.

Pri znatnem delu odhodkov za leto 2018 tudi ni bila ugotovljena pomembna stopnja napake. Zato je Računsko sodišče že tretje leto zaporedoma izdalo mnenje s pridržkom (ne pa negativno mnenje) o zakonitosti in pravilnosti plačil, povezanih z računovodskimi izkazi (to je tretjič, odkar je leta 1994 začelo objavljati letno poročilo o zanesljivosti). V splošnem je v zadnjem desetletju opaziti izrazito izboljšanje: med letoma 2006 in 2011 je Komisija uspela izboljšati finančno upravljanje, saj se je stopnja napake s 7 % za leto 2006 znižala na 3,9 % za leto 2011. Medtem ko se je stopnja napake v letu 2012

povečala na 4,8 %, se je od takrat izboljševala vsako leto (4,7 % v letu 2013, 4,4 % v letu 2014, 3,8 % v letu 2015, 3,1 % v letu 2016 in 2,4 % v letu 2017), z manjšim poslabšanjem na 2,6 % v letu 2018.

V svojem letnem poročilu za leto 2018 je Računsko sodišče poudarilo, da nekatere težave ostajajo, zlasti kjer se plačila iz proračuna EU upravičencem izvršujejo na podlagi prijave predhodno nastalih stroškov, za katero lahko veljajo zapletena pravila. Glede na to, da se večletni finančni okvir 2014–2020 končuje, je Računsko sodišče poudarilo tudi, da bi lahko nizke stopnje črpanja strukturnih in investicijskih skladov vršila pritisk na plačilne potrebe ob začetku novega večletnega finančnega okvira. Poleg tega dejstvo, da proračun EU podpira jamstva v znesku 92,8 milijarde EUR, vodi k večjemu tveganju izpostavljenosti. Obe vprašanji je treba obravnavati v naslednjem večletnem finančnem okviru.

VLOGA EVROPSKEGA PARLAMENTA

Računsko sodišče je bilo ustanovljeno leta 1977 na pobudo Evropskega parlamenta. Institucija EU je postalo leta 1993. Od takrat Evropskemu parlamentu in Svetu pomaga pri nadzoru nad izvrševanjem proračuna. Letna poročila in posebna poročila so osnova za letno razrešnico, ki jo podeli Parlament.

Člani Računskega sodišča so vabljeni na seje odborov (seje Odbora Evropskega parlamenta za proračunski nadzor, pa tudi specializiranih odborov), da predstavijo svoja poročila in odgovarjajo na vprašanja poslancev Parlamenta. Računsko sodišče in Odbor Evropskega parlamenta za proračunski nadzor vsako leto organizirata več sej, na katerih člani skupaj razpravljajo o svojih političnih prednostnih nalogah, letnem delovnem programu sodišča, podrobnih dogovorih o sodelovanju itd. Enkrat letno se predsednik Računskega sodišča udeleži seje konference predsednikov odborov Evropskega parlamenta, da predstavi letni delovni program Računskega sodišča in vse odbore povabi, da predložijo svoje predloge za naslednjo pripravo programa. Parlament ponuja predloge za ta vprašanja tudi v svojih letnih resolucijah o razrešnicah za Računsko sodišče.

Omeniti je treba, da Odbor za proračunski nadzor opravlja pogovore s kandidati za člane Računskega sodišča. Poleg tega strokovno znanje in izkušnje Računskega sodišča pomagajo poslancem pri pripravi zakonodaje o finančnih zadevah.

Michaela FRANKE / Rudolfs Verdins
05/2020

